

Til:

- Kunnskapsdepartementet

Oslo, 3. september 2021

Ref.: 239/20/KEK/ph

Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i psykisk helse-, rus og avhengighetsarbeid for sykepleiere

Norsk psykologforening takker for muligheten til å gi innspill til forskriften om nasjonal retningslinje for masterutdanning i psykisk helse-, rus og avhengighetsarbeid for sykepleiere.

Vi ønsker velkommen tiltak som kan bidra til å styrke kompetansen i det tverrfaglige behandlingstilbudet i psykiske helsetjenester. For å sikre høy kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten, kreves en tydelig rolleavklaring og oppgavefordeling mellom faggrupper. Denne må være i samsvar med lovverk, faglige retningslinjer og helsepersonellens grunnkompetanse.

Forslaget til forskrift for ny sykepleiermaster i psykisk helse og rus mangler etter vår mening en slik tydelighet og må derfor revideres.

Sykepleiefaglig kompetanse og ansvar

Det legges opp til at kandidaten skal utvikle avansert kompetanse innen elleve ulike fagområder og ferdigheter innenfor ni ulike felt knyttet til klinisk arbeid, ledelse og forskning.

Kandidaten skal ha *“Omfattende klinisk vurderings-, - beslutnings- og handlingskompetanse for å ivareta roller med funksjons- og ansvarsområde i tråd med deres kompetanse [...]”*. (§ 2, 3.ledd) Og videre (§5,a) *“avansert kjernekompetanse i sykepleiefaglige ansvarsområder innen psykisk helse, rus og avhengighet”*. Det er uklart hva som menes med *“i tråd med deres kompetanse”* og likeledes hva som ligger i begrepene *“avansert kjernekompetanse”* og *“sykepleiefaglige ansvarsområder”*.

Psykologforeningen mener forskriften må konkretisere sykepleiernes kompetanse og myndighet, og mye tydeligere avgrense disse mot oppgaver og ansvar som ligger til andre faggrupper i det tverrfaglige samarbeidet. Dette gjelder særlig oppgaver innen utredning, diagnostikk og behandling som ligger til psykologers og legers kompetanse.

Behandlingsansvaret i den psykiske helsetjenesten

Flere av læringsmålene i forskriften omhandler utredning- og behandling.

Kandidaten skal blant annet kunne bruke *“relevante forskningsbaserte intervensjoner samt inneha avansert observasjons- og vurderingskompetanse, og kunne bruke vurderingsverktøy til mennesker i alle aldre relatert til fysisk-, psykisk-, rus- og avhengighetslidelser”* (§6 b.) Kandidaten skal kunne *«avdekke og intervenere i møte med mennesker som bærer på vold og overgrepserfaringer»* (§5 d) og likeledes *«bruke relevante metoder for å forhindre og redusere selvmordsatferd og overdosefare»* (§ 5 e).

Mennesker med psykiske- og avhengighetsrelaterte helseproblemer kjennetegnes ofte av sammensatte tilstander, uten entydige sammenhenger mellom diagnoser og behandlingsprosedyrer. Å påta seg et selvstendig utrednings- eller behandlingsansvar i den psykiske helsetjenesten fordrer derfor inngående kunnskap og erfaring fra flere fagområder, slik som anvendt og klinisk utviklingspsykologi, kognitiv psykologi, personlighetspsykologi og klinisk nevropsykologi. Dette er bakgrunnen for at behandleransvaret i dag er forbeholdt leger og psykologer som i sin grunnutdanning har integrert teoretisk og klinisk dybdekompetanse og øvelse i utredning, diagnostikk og behandling.

Det bør etter vår mening tydeligere klargjøres at en toårig masterutdanning med 10 uker praksis, ikke setter kandidaten i stand til å påta seg et slikt selvstendig ansvar. En bør velge begreper som bidrar til større tydelighet i oppgavefordelingen. For eksempel bør «kartleggingsverktøy» erstatte «vurderingsverktøy» som peker hen mot et mer diagnostisk arbeid.

Tverrfaglig samarbeid

Samhandling og samarbeid er blant de største utfordringene innen psykisk helse- og rusfeltet. Master i psykisk helse og rus kan etter vår mening bidra til å styrke sykepleieres bidrag i tverrfaglige team. Vi vil derfor anbefale at forskriften tydeligere beskriver opplæring av ferdigheter og kompetanse i samhandlingsmetodikk og tverrfaglig samarbeid.

Med vennlig hilsen

Norsk psykologforening

Håkon Kongsrud Skard

President